

Beslutningsforslag nr. B 71. Fremsat den 28. januar 1986 af Thoft (SF), Leif Hermann (SF), Ebba Strange (SF), Albrechtsen (VS), Anne Grete Holmsgård (VS) og Lenger (VS)

Forslag til folketingsbeslutning om årsberetninger fra efterretningstjenesterne

Folketinget pålægger regeringen en gang årligt til folketinget at udarbejde en detaljeret beretning om efterretningstjenesternes virk-

somhed med det formål at give såvel folketinget som offentligheden indsigt i disse tjenesters arbejde.

Bemærkninger til forslaget

Efter forslagsstillernes opfattelse bør de årlige beretninger som et minimum indeholde følgende:

- 1) En beskrivelse af de væsentligste begivenheder med virkning for tjenesternes arbejde i året.
- 2) Hovedtræk i samarbejdet med inden- og udenlandske myndigheder, herunder andre efterretningstjenester.
- 3) Efterretningstjenesternes deltagelse i den internationale terroristbekæmpelse samt virkningerne heraf på danske forhold.
- 4) Efterretningstjenesternes virksomhed i forbindelse med flygtninge og emigranter.
- 5) Kontraspirationen, herunder efterretningstjenesternes indsats i forhold til danske virksomheder og disses ansatte.
- 6) En beskrivelse af efterretningstjenesternes overvågning af danske og udenlandske statsborgere samt overvågning af organisationer, f.eks. faglige organisationer, foreninger, f.eks. politiske foreninger og sammenslutninger m.v.
Herunder ønskes oplyst:
 - indholdet i instrukser, der danner grundlag for registreringer af såvel personer som organisationer og sammenslutninger m.v., registreringspraksis samt ændringer heri,
 - indholdet i instrukser for sletning af foretagne registreringer,
 - en beskrivelse af, hvilke typer oplysninger der registreres, og
 - efterretningstjenesternes samarbejde med danske privatpersoner og organisationer uden for statens, amternes eller kommunernes regie.
- 7) En beskrivelse af det såkaldte »Wamberg-udvalg«s arbejde.
- 8) Et statistisk afsnit, som oplyser:
 - antallet af registre i de enkelte tjenester med angivelse af deres art,
 - angivelse af de i året foretagne nyoptagelser og sletninger opdelt for hvert register,
 - antallet af fotoregistreringer af demonstrationer og andre lovlige politiske protester,
 - antallet af indgreb efter grundlovens § 72 opgjort efter indgrebets art, herunder ind-

greb i boligen, husundersøgelse, beslaglæggelse, undersøgelse af breve og andre papirer, brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden samt rumaflytning m.v. opgjort for hver af efterretningstjenesterne,

- antallet af dommerkendelser for de i forrige punkt omtalte indgreb fordelt efter retskreds og opgjort for hver af efterretningstjenesterne og efter indgrebets art,
 - antallet af tiltalerejsninger, domfældelser og diplomatiske udvisninger, og
 - hvilke økonomiske midler tjenesterne har haft til disposition fra såvel private som offentlige kilder.
- 9) Oplysninger om, hvilke interne og eksterne publikationer eller meddelelsesorganer tjenesterne har udsendt til bredere eller snævrere kredse, med angivelse af et artikelindeks.

Forslagsstillerne har med pålægget om, at efterretningstjenesterne skal udarbejde rimeligt detaljerede årsberetninger, ønsket at sikre den nødvendige parlamentariske indsigt i tjenesternes arbejde. Det er forslagsstillernes opfattelse, at efterretningstjenesterne i et demokratisk retssamfund nødvendigvis vil være et fremmedelement, som meget let kan udvikle sig til en stat i staten. De mange skandaler, som har omgivet tjenesternes arbejde i de sidste 25 år, har også vist, at den fornødne politiske kontrol med tjenesterne ofte har manglet. Forslagsstillerne skal således henvise til kommissionsdomstolsrapporten efter den såkaldte »Hans Heteraffære« i 1977 og til sommerens affære omkring registrering af faglige organisationers fredspolitiske arbejde.

Forslagsstillerne mener, at såfremt efterretningstjenesterne pålægges at udarbejde sådanne detaljerede årsberetninger, vil folketings og offentligheden have et grundlag for at tage stilling til, om tjenesternes arbejde har en sådan karakter og et sådant omfang, at der bør foretages ændringer i de politiske instrukser, der ligger til grund for tjenesternes indsats.

Forslagsstillerne kan imod forslaget kun se to indvendinger. For det første vil det medføre lidt

mere administration at gennemføre indsamling af de statistiske oplysninger, som forudsættes at indgå i de årlige beregninger. For det andet vil modstanderne af forslaget hævde, at det ligger i hele karakteren af tjenesternes indsats, at denne må holdes hemmelig.

Til disse to argumenter skal anføres:

Politiet fører allerede i dag en ret detaljeret statistik over forskellige typer kriminalitet, allerede i dag føres statistik over antallet af nyoptagne og slettede personer og organisationer i registrene, allerede i dag har tjenesterne en regnskabsaflægelse og en budgetlægning, og allerede i dag kan det ved hver retskreds oplyses, hvilke kendelser der er afsagt i henhold til grundlovens § 72. Nogen samlet statistik for hele landet findes blot ikke. Men såfremt forslaget efter nogen tid skulle vise sig at kræve yderligere økonomiske ressourcer til dette og kun til dette formål, er forslagsstillerne også villige til at overveje dette for politiets efterretningstjenestes vedkommende.

For så vidt angår det andet argument: at efter-

retningstjenesternes virke nødvendigvis må ske i det dunkle og uden offentlig opmærksomhed, vil forslagsstillerne ikke bestride dette for så vidt angår enkeltsagsniveauet. Netop derfor kræves blot statistiske oplysninger, registreringsinstrukser osv. offentliggjort. Antager man, at tjenesternes indsats er i overensstemmelse med folketingets flertal, og det håber vi, kan disse ting naturligvis også oplyses til landets politiske beslutningstagere: folketinget.

Endelig skal det oplyses, at i Forbundsrepublikken Tyskland udsendes på forbundsplan den såkaldte »Verfassungsschutzbericht«, en årlig publikation på 200–300 sider. På delstatsplan udsender hver enkelt delstats efterretningstjenester årsberetninger på 100–200 sider pr. delstat, og endelig udsender forbundsindenrigsministeriet tidsskriftet »Innere Sicherheit«, som udkommer ca. 5 gange årligt, på 30–40 sider pr. gang.

De oplysninger, der forudsættes i det foregående, er mindre detaljerede end de oplysninger, man kan finde i de tyske efterretningstjenesters beretninger.